

حکمت

امام کاظم (ع)

هرکس ولخرجی و اسراف کند، نعمت از دستش می رود.

تحف بهارالانوار

نکته روز

عصر نفرت

پیشینه برخی از منفورترین شخصیت های دوران پهلوی

چهره های منفور در تاریخ معاصر ایران کم نبوده است اما تجمع شگفت تعداد بسیاری از این افراد در دوران پهلوی یکی از عجایب تاریخی است، اتفاقی که باعث شده چند سال پیش نمایشگاه کاریکاتوری با همین عنوان پیرامون این افراد شکل بگیرد. در ۱۰روز پیش رو سعی کرده ایم برخی از این چهره های منفور عصر پهلوی را در مجموعه ای کنار هم در این ستون منتشر کنیم.

حسن طوفانیان / دلال اسلحه، ارتشبد مرموز

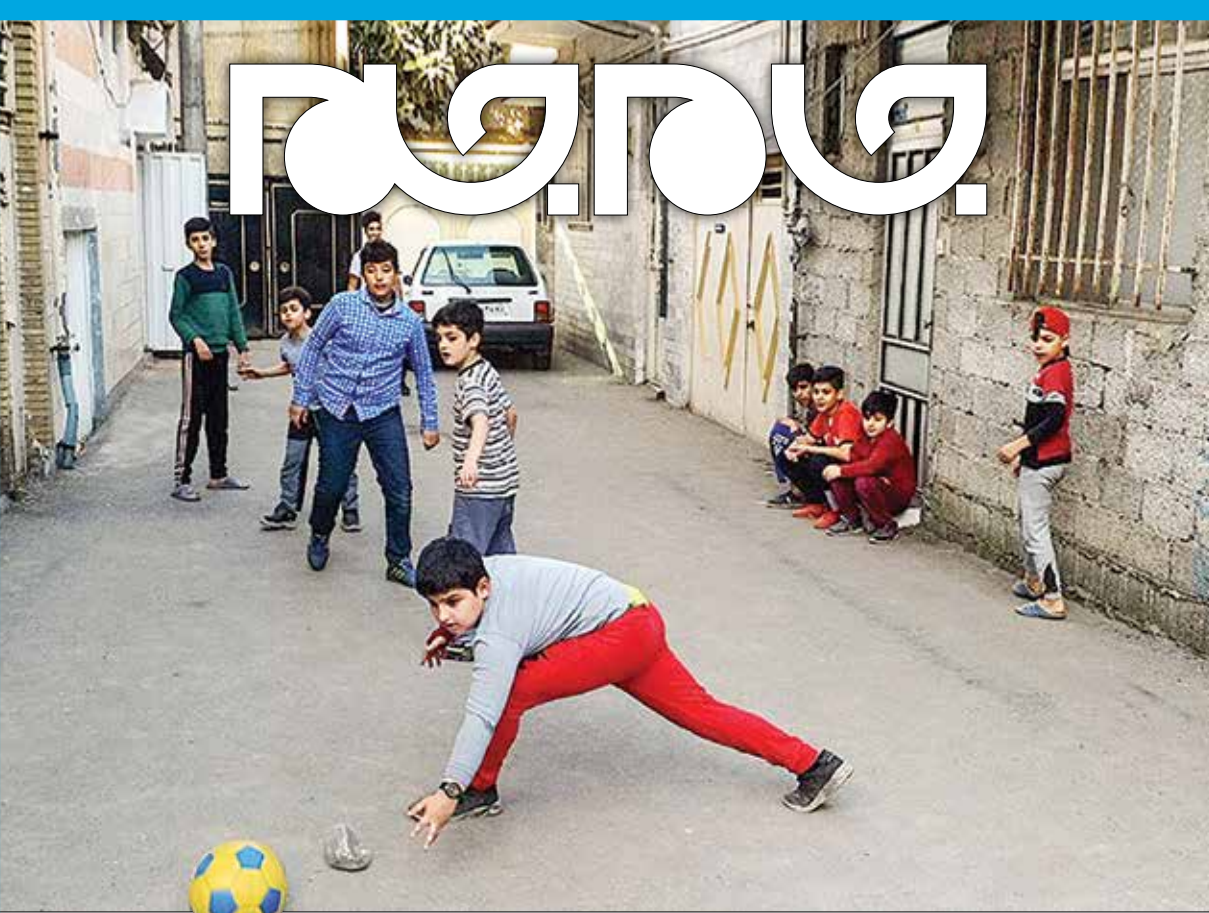
حسن طوفانیان، مرموزترین چهره ارتش شاهنشاهی به شمار می آمد و به خاطر لیاقت و درایتی که شاه در او دیده بود، در منصب های مهمی حضور داشت. عنوان اصلی او معاون یا جانشین وزیر جنگ و رئیس سازمان صنایع نظامی بود اما از هیچ مقامی حتی رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران و وزیر جنگ دستور نمی گرفت و اطاعت نمی کرد. در مدت هشت سال آخر سلطنت محمدرضا پهلوی، خرید اسلحه از آمریکا توسط ایران، آن قدر سریع افزایش یافت که به رقم نجومی ۱۹ میلیارد دلار رسید؛ دلال و واسطه این خرید ها هم کسی نبود جز حسن طوفانیان. به پشتیبانی همین اقتدار نظامی بود که شاه تصور می کرد سلطنتش پایدار می ماند. رابطه طوفانیان با اسرائیل هم خوب بود، دائم به آن کشور رفت و آمد داشت و سلاح می خرید. او در ۲۲ بهمن که آخرین جلسه فرماندهان ارتش بود، شرکت نکرد و از بیم افتادن به جنگ مردم انقلابی مخفی شد. نقل قول شد که او شش ماه مخفی ماند تا آمریکایی ها فراری اش دادند. او به ترکیه رفت و از آنجا به آلمان و انگلستان و سپس به آمریکا رفت. با خبرنگاران مصاحبه کرد و البته پس از آن برای همیشه غیبش زد!

ابوالحسن بنی صدر / رئیس جمهور نامردمی

ابوالحسن بنی صدر در رشته های اقتصاد و حقوق اسلامی تحصیل کرد. سپس به واسطه فعالیت های سیاسی، دستگیر و روانه زندان شد. بعد از آزادی در سال ۱۳۴۲ به فرانسه رفت. بنی صدر بعد از ۱۵ سال اقامت در پاریس، همراه با پرواز انقلاب به ایران بازگشت و در ۱۲ مرداد ۱۳۵۸ به نمایندگی مردم تهران در مجلس خبرگان قانون اساسی انتخاب شد. بعد از آن هم نامزد انتخابات ریاست جمهوری شد و در ۱۵ بهمن ۱۳۵۸ حکم تنفیذ ریاست جمهوری خود را گرفت اما با شروع جنگ تحمیلی او فعالیت های تخریبی داشت و مستقل از جبهه انقلاب و فرماندهان دفاع و قدس، تصمیم می گرفت. در دوران ریاست جمهوری او ترور نیروهای انقلابی و ناامنی شدت گرفت و منافقان قدرت گرفته بودند. امام در حکم ۴۰ خرداد ۱۳۶۰ خود، بنی صدر را از فرماندهی کل نیروهای مسلح عزل کرد. بعدها اسناد همکاری گروهک منافقین و بنی صدر با رزهای بعث عراق منتشر شد و این اسناد نشان می داد در روزهای جنگ، بنی صدر با نیروهای عراقی در ارتباط بوده است. سرانجام در ۶ مرداد ۱۳۶۰، بنی صدر همراه با مسعود رجوی، سلامتیان و خلبان اختصاصی شاه از ایران فرار کرد و به فرانسه رفت.

سیدرضا ناجی / قاتل شهدای اصفهان

سیدرضا ناجی یک نظامی شاه دوست به حساب می آمد که با مخالفان شاه به شدت برخورد می کرد و آنها را مستحق مرگ می دانست. او وقتی از شاه به عنوان فرماندار نظامی اصفهان فرمان گرفت تا مبارزان این شهر را سرکوب کند، گفت: «اگر من اصفهانی نبودم شهر را به توپ می بستم»، ناجی در ۲۰ مرداد ۱۳۵۶ اولین اعلامیه حکومت نظامی اصفهان را از رادیو و تلویزیون این شهر قرائت کرد. او از طرف شاه به عنوان فرماندار نظامی اصفهان حکم گرفت. ناجی و گروهی دیگر از سرسیردگان رژیم شاه در ۲۲ بهمن، توسط مردم دستگیر و به مدرسه رفاه تحویل شدند. در روز ۲۳ بهمن دادگاه انقلاب، کنفرانسی مطبوعاتی با چند نفر از دستگیرشدگان مثل هویدا، خسروداد، ربیعی و ناجی تشکیل داد. از ناجی سؤال شد: شاه در زمان نخست وزیری ازهای را در مصاحبه با نیوزویک گفته بود شما خودسرانه در اصفهان دست به کشتار مردم زدید، نظراتن در این باره چیست؟ وی پاسخ داد آنچه در اصفهان انجام گرفته، صحبت قتل عام نبوده و ما سعی می کردیم تعداد تلفات کم باشد. ناجی پیش از اعدام گریه کنان می گفت: آقا به امام زمان (عج) ما آدم بدی نبودیم. بروید از مردم اصفهان بپرسید.

یک «کودکی» پرماجرا

نگاهی به ۲۰ ویژگی شخصیتی رایج در بازماندگان آسیب های خانوادگی

انسان ها در دوران کودکی فاقد ابزار و مهارت های لازم برای درک لحظاتی هستند که اتفاق بد یا ناگوارآمدی در حال رخ دادن است، به همین دلیل آنها فقط باید این آسیب ها را تحمل کنند. خانواده نخستین و مهم ترین نهادی است که انسان در آن خود را شناخته و مهم ترین خصوصیات اخلاقی اش در این گروه شکل می گیرد. تجارب دوران کودکی به معنای واقعی کلمه بر زیست شناسی مغز تاثیر می گذارد. افرادی که در کودکی تحت فشارهای روحی و جسمی تقریباً یکسانی بوده اند، در نهایت به ویژگی های شخصیتی مشابهی دست می یابند. اکنون روان شناسان، مشاوران و درمانگران بیشتری از ارتباط بین آسیب های دوران کودکی و ویژگی های شخصیتی بزرگسالان آگاه هستند.

<p>رفتارهای مردم پسند</p> <p>۱ کودکی که مجبور بودند مدام برای جلب توجه والدین خود تلاش کنند، یاد گرفته اند که همیشه خوشایند مردم رفتار کنند. اغلب این رفتار در بزرگسالی باعث سوء استفاده از آنها شده است.</p> <p>دستاورد زیاد یا کمال گرایی</p> <p>۲ کودکی که نیازهای عاطفی شان نادیده گرفته می شود، معمولاً تحت استرس زیاد رشد می کنند اما در عین حال مستعد کمال گرایی نیز هستند.</p> <p>مقایسه دائمی با دیگران</p> <p>۳ سطحی از مقایسه بخشی عادی از انسان بودن است. مقایسه دائمی می تواند نشانه ای از عزت نفس پایین یا اعتماد به نفس پایین باشد که اغلب ناشی از نادیده گرفته شدن در کودکی است.</p> <p>اجتناب از روابط یا نزدیک شدن به افراد</p> <p>۴ افرادی که در کودکی صدمه دیده یا رها شده اند، ترس از آسیب دیدن دوباره می تواند در بزرگسالی سبب اجتناب آنها از نزدیک شدن به دیگران شود.</p> <p>ماندن در رابطه ای سمی</p> <p>۵ افرادی که مدام از رابطه ای به رابطه دیگر می روند، اغلب سعی می کنند جای خالی رضم های دلچسپی دوران کودکی خود را پر کنند زیرا حس می کنند شایسته عشق و محبت نیستند.</p> <p>مرزهای خیلی سفت و سخت یا خیلی سست</p> <p>۶ پرورش در خانواده های مستغیر سبب می شود افراد در بزرگسالی جهت محافظت از خویش به سختی به دیگران اجازه ورود به حریم شخصی بدهند و فرزندان بی قید و بدون مرز تحویل جامعه می دهند.</p> <p>تمایل به محدود کردن دیگران</p> <p>۷ کودکی که در محیط های پر از اختلال و ناگوارآمدی رشد کرده اند ممکن است در بزرگسالی نیاز به کمک و شفاف دیگران داشته باشند و به همین دلیل عزیزان شان را محدود می کنند.</p> <p>اختلال در تغذیه</p> <p>۸ ارتباط قوی بین آسیب های دوران کودکی و اختلال در غذا خوردن وجود دارد. بسیاری از افراد مبتلا به اختلالات تغذیه ای، دچار نوعی شربه روحی در دوران کودکی شده اند.</p> <p>اعتیاد یا سوء مصرف مواد</p> <p>۹ افرادی که در کودکی رنج زیاد و بی پایانی متحمل شده اند در بزرگسالی سعی در بی حس کردن آن دارند. در نتیجه مستعد اعتیاد به هر چیزی هستند.</p> <p>عصبانیتی که از بین نمی رود</p> <p>۱۰ احساس گناه به گاه افسردگی، اضطراب یا خشم، طبیعی است و می تواند موقعیتی باشد اما ابتدای دائمی به آنها، نشان از آزارهای روحی و جسمی طولانی مدت در کودکی است.</p>	<p>ابتلا به بیماری یا دردهای مزمن</p> <p>۱۱ بسیاری از مطالعات بیماری و درد مزمن در بزرگسالی را با علتم سلامت جسمی و روانی ناشی از تجربه آسیب های دوران کودکی، به ویژه سوء استفاده از بی توجهی، مرتبط دانسته اند.</p> <p>حساسیت نسبت به طرد شدن</p> <p>۱۲ افرادی که در کودکی از طرف والدین خود مورد حمایت قرار نمی گیرند و والدین از نظر عاطفی در دسترس نیستند، در بزرگسالی دامنא نسبت به طرد شدن از طرف جامعه حساس و نگران هستند.</p> <p>احساس دیده یا شنیده نشدن</p> <p>۱۳ کنار گذاشته شدن یا عدم شرکت در گفت وگوها، می تواند باعث ایجاد احساس عدم عضویت در خانواده شود که فرد در بزرگسالی، حس می کند در جامعه به نوعی نامرئی است.</p> <p>نیاز به توضیح بیش از حد یا بهانه آوردن</p> <p>۱۴ در محیطی که هر رفتاری منجر به شرمندگی یا تنبیه می شود، کودکان با این پیام بزرگ می شوند که برخی از احساسات هستند. این ترس سبب می شود در بزرگسالی بیش از حد بهانه بیاورند.</p> <p>احساس شرم و گناه</p> <p>۱۵ افرادی که دوران کودکی خود را در خانواده های پر از تنش سپری کرده اند، اغلب احساس شدید شرم و گناه دارند. آنها تمایل طبیعی به سرزنش خود داشته و اغلب تصور می کنند هر چیزی تقصیر آنهاست.</p> <p>عزت نفس پایین</p> <p>۱۶ افرادی که در کودکی مدام تحقیر و سرزنش می شوند و والدین حس ارزشمند بودن به آنها نمی دهند، در بزرگسالی با داشتن تصویری ضعیف از خود، دارای عزت نفس پایین هستند.</p> <p>عدم توانایی در برقراری ارتباط با دیگران</p> <p>۱۷ پس از بزرگ شدن در محیطی با بزرگسالان نامن، نسبت دادن رفتارهای نامناسب به افراد خارج از خانواده امری طبیعی است که می تواند در بزرگسالی افراد را از اعتماد کامل به دیگران بازدارد.</p> <p>عدم توانایی در بیان احساسات</p> <p>۱۸ بزرگ شدن در محیطی عبوس که در آن احساسات نادیده گرفته می شود یا حتی مورد تمسخر قرار می گیرد، افراد را برای یک عمر ناراحتی و مشکل در ابراز احساسات آماده می کند.</p> <p>ترس از موقعیت های اجتماعی</p> <p>۱۹ وقتی افراد در محیط هایی بزرگ می شوند که تعامل با دیگر اعضای خانواده ترساک یا حتی خطرناک است، طبیعی است که با ترس از تکرار این تعاملات بزرگ و منزوی شوند.</p> <p>رفتارهای ناگوارآمد یا ناسالم در قبال دیگران</p> <p>۲۰ تجربه خشونت و آزار مداوم در کودکی، سبب تکرار این رفتارهای مشابه در بزرگسالی نسبت به دیگران می شود. به این معنا که آنها در بزرگسالی چرخه خشونت را تکرار می کنند.</p>
---	--

چهارراه

هرچند با آغاز جنگ تحمیلی این سینما جایش را به سینمای دفاع مقدس داد و دیگر پس از گذشت چند سال از انقلاب اسلامی آثار کمتری با تم انقلاب روی پرده سینما رفت، نکته جالب توجه در این میان این بود که روایت اغلب این آثار با یک کلیشه ثابتی همراه می شد اما در پرداخت قسه، خلاقیت های بسیاری به چشم می خورد و همین باعث شده بود این گونه سینمایی تا سال ها هواداران خود را داشته باشد. جریان های

سینمای دهه ۶ بسیار جالب است هرچند اگر حالا نگاهی به آن بیندازید، رنگی از کهنگی در پرداخت آن دیده می شود اما این فیلم ها در زمانه هیجانی آن دهه جایگاه بسیار محکمی میان سینمادوستان داشتند، البته در میان آثار ساخته شده درباره انقلاب ایران آثاری هم دیده می شود که هنوز به لحاظ محتوایی تازگی دارد و چارچوب ساختاری مستحکمی به لحاظ سینمایی دارد.

به تماشای انقلاب

نگاهی به چند فیلم از سینمای ایران که درباره انقلاب ساخته شده است

ریشه در خون | اسیروس الوند | ۱۳۶۳

سیروس الوند باتجربه و خوش سابقه هم سراغ سوزهای می آید که به نوعی با جریان انقلاب پیوند می خورد. این بار داستان نه در پرتگاه انقلاب که در زمان تصویب حق قضاوت کنسولی آمریکاییان در ایران رخ می دهد، یعنی در زمان شروع حرکت جدی سیاسی فعالان انقلابی. فیلم را البته باید به نوعی در زانر اکشن دسته بندی کرد. الوند می دانست اگر این قصه را بخواند به شکل روئین فیلم های مشابه پیش ببرد، جذایتی نخواهد داشت. به همین دلیل با استفاده از یک گروه بازیگری حرفه ای، خبره، محبوب و با بازنویسی فیلمنامه اولیه و تغییر عمده، آن را به یک اثر قابل اعتنا تبدیل کرد. ریشه در خون، یک فیلم سینمایی برهیجان و خوش ریمت است. فیلم به نوعی الگوی سینمای موج نورا در پیش می گیرد و به همان اسلوب، قهرمان سازی و حادثه پردازی کرده است.

خاک و خون | کامران قدکچیان | ۱۳۶۲

«خاک و خون» فیلمی بود که از گرد هم آمدن عوامل نام آشنای سینمای پیش از انقلاب حاصل شد. عواملی که برخی از آنها چون محمدرضا میرلوخی و خود کامران قدکچیان برآمده از سینمای موج نو و برخی چون منوچهر مصیری و روییک منصوری از حرفه ای های سینمای بدنه بودند. ماجرای فیلم البته آشنا بود و قبل و بعد از آن بارها به شیوه های مختلف تکرار شد. اربابی به روستاییان ستم کرده و یک روستایی علیه او قیام می کند و روستاییان دیگر در این راه با او همراه می شوند. قدکچیان هم کارگردان باتجربه ای بود که همان زمان ۱۰ فیلم از جمله فیلم تحسین شده «جمعه» را در کارنامه خود داشت. هرچند اگر گذر زمان سبب شد تا دو فیلم نخست قدکچیان بعد از انقلاب - این فیلم و فیلم دیگرش «تا آخرین نفس» - به دست فراموشی سپرده شوند.

تیرباران | علی اصغر شادروان | ۱۳۶۶

«تیرباران» با تمام ضعف و قوت هایش از این منظر دارای اهمیت است که از نخستین فیلم های حوزه مبارزات انقلابی است که قهرمانش شخصیتی حقیقی بوده و نامش در تاریخ ثبت شده است. همه می دانیم در آن سال ها، پرداختن به زندگی این شخصیت ها تا چه اندازه به مثابه راه رفتن بر لبه تیغ بود. فیلمی براساس زندگی شهید محمد اندرزگو که طرح مهارش در تعقیب و گریز و تغییر چهره، ریزانند جام نیروهای انقلابی بود. همین خصیصه باعث شد تیرباران برای مخاطب عام هم جذابیتی هائی داشته باشد. فیلم بر است از صحنه های تعقیب و گریز و تیراندازی. ضمن این که ترنفدهای خود اندرزگو برای فرار از دست ماموران ساواک در نوع خود جالب و جذاب است. نقش اصلی را بازیگر جوان آن سال های فیلم های حوزه هنری- یعنی مجید مجیدی- ایفا می کند.

تشریفات | مهدی فخیم زاده | ۱۳۶۶

«تشریفات»، فیلم محبوب سینما روهای سال ۶۵ بود و بسیار خوب فروخت. فخیم زاده در این فیلم داستانش را بسیار روان، جذاب و با ریتم و روایی تند بیان می کند. ماجرای جوانی، مشهور به رضای حسن مطرب که برای دردی وارد خانه ای می شود. در خانه مجاور روحانی ای به نام توحید با موعظه های خود گروهی از اهالی محل را به ضد نظام سلطنتی می شورانند. ماموران ساواک برای دستگیری توحید به محله می ریزند و جای توحید، حسن مطرب را دستگیر می کنند. حسن مطرب به دلیل شباهتش با توحید نقش خود را به خوبی ایفا می کند. مصاحبه ای تلویزیونی هم انجام می دهد و به تمکن مالی می رسد ولی در ادامه از کرده خود پشیمان می شود. این داستان در فیلم فخیم زاده، گرم و پرحس و حال و شیرین روایت می شود و فیلمساز هم فضای خوبی برای اثرش می سازد.

